

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/3/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324200180
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krochtová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8324200180.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Krochtovej a členov senátu JUDr. Andreja Radomského a JUDr. Romana Lajoša, v spore žalobcu: AGRO BREKOV s.r.o., Na Troskách 1635/3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 465 666, zast. Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., Radlinského 1735/29, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 50 120 000, proti žalovanému: Slovenský pozemkový fond, Búdková 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o určenie, že nájomný vzťah z nájomnej zmluvy trvá, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 13C/15/2024-153 zo dňa 02.10.2024, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Žalovanému priznáva voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ a „súd“) rozhodol tak, že vo výroku I. žalobu zamietol a vo výroku II. žalovanému priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 1 ods. 1, § 8 ods. 1, § 12 ods. 1 v znení účinnom do 31.10.2009 a v znení účinnom od 01.11.2009, § 24a, § 24d ods. 3 zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 504/2003 Z. z.“), § 37 ods. 1 a § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 18.01.2024 domáhal určenia, že nájomný vzťah z nájomnej zmluvy č. 4215805 zo dňa 23.08.2005 v znení jej dodatku č. 1 z 15.10.2007 a dodatku č. 2 z 12.02.2009, trvá.

4. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 23.08.2005 uzavrel so žalovaným bez zákonnej povinnosti zverejňovania Nájomnú zmluvu č. 4215805 a Dodatok č. 1 z 15.10.2007 a Dodatok č. 2 z 12.02.2009 na nájom poľnohospodárskych pozemkov bližšie špecifikovaných v zmluve a v dodatku nachádzajúcich sa v okrese A., k.ú. B., A., C., D.. Doba nájmu bola dohodnutá na 6 rokov a 10 mesiacov, od 01.01.2005 do 31.10.2011. Zmluvné strany si v čl. V ods. 2 nájomnej zmluvy dohodli ustanovenie, podľa ktorého ak prenajímateľ alebo nájomca rok pred uplynutím času, na ktorý bol nájom dohodnutý, písomne nevyzve druhú zmluvnú stranu na vrátenie a prevzatie prenajatých pozemkov, zmluva sa predlžuje na určitý čas. Keďže prenajímateľ – žalovaný, ani nájomca – žalobca v rozhodnej dobe nevyzvali druhú stranu na vrátenie a prevzatie pozemkov, nájomná zmluva sa automaticky predĺžila na určitý čas. Žalovaný do podania žaloby nevykonal žiadny právny úkon, ktorým by sa nájomná zmluva skončila či už podľa

zmluvy alebo podľa zákona. Žalovaný bez toho, aby nájomná zmluva bola riadne ukončená, podpísal ďalšiu nájomnú zmluvu č. 00837/2012-PNZ-P40154/12.00 z 20.06.2013, ktorej predmet je totožný s predmetom nájomnej zmluvy týkajúcej sa prejednávanej veci. V čase podpisu novej nájomnej zmluvy zo dňa 20.06.2013 bola nájomná zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným stále platná a účinná na základe dohodnutej automatickej obnovy. V takom prípade žalovaný nemohol neskôr uzavretou nájomnou zmluvou previesť právo užívať pozemky, pretože toto právo pozemky užívať a brať z nich úžitky svedčalo žalobcovi na základe obnovenej nájomnej zmluvy.

5. Podľa žalobcu legislatíva nezakazuje od 01.05.2018 dojednať automatické obnovovanie trvania nájomnej zmluvy ani so žalovaným ani so žiadnym iným prenajímateľom a ani žiadny zákon neruší zmluvné dojednania o automatickej obnove trvania nájomnej zmluvy. Právo nájmu a užívania pozemkov v zmysle nájomnej zmluvy a jej dodatkov svedčí žalobcovi. Keďže neexistuje a ani neexistovalo zákonné ustanovenie, ktoré by účastníkom zmluvy zakazovalo dohodnúť si v zmluve automatické obnovenie nájmu, zmluvná voľnosť nebola ani v roku 2005 ani potom obmedzená a strany si platne dohodli automatické obnovenie zákonného nájmu už pri uzatvorení nájomnej zmluvy v roku 2005, a to v čl. V ods. 2, pričom žiadnym dodatkom platnosť a účinnosť tohto ustanovenia nezmenili, nezrušili. Ide o zmluvné ustanovenie bez akéhokoľvek odkazu na paragrafové znenie (§ 12 ods. 1, § 8) zákona č. 504/2003 Z. z. Zákonná prolongácia nájomných zmlúv uvedená v ustanovení § 12 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z. bola zo zákona vypustená, avšak v čase ukončenia dohodnutej pôvodnej doby nájmu nebolo zákonom zakázané a ani teraz nie je, aby si účastníci v zmluve dohodli prolongáciu nájomných zmlúv. Žalobca tvrdil, že k obnoveniu nájomného vzťahu došlo na základe zmluvného dojednania, a nie zákonného ustanovenia. Žalobca dodal, že z dôvodu, že výrok rozsudku je spôsobilý ovplyvniť jeho právne postavenie, je daný naliehavý právny záujem na takomto určení.

6. Žalovaný v priebehu konania tvrdil, že nájomná zmluva zo dňa 23.08.2005 bola uzatvorená na dobu určitú, nájomný vzťah sa skončil uplynutím doby nájmu. K obnoveniu nájomného vzťahu nemohlo dôjsť dojednaním zmluvných strán obsiahnutým v zmluve, nakoľko v čase žalobcom tvrdenej zmluvnej prolongácie predmetnej nájomnej zmluvy bolo toto ustanovenie pre rozpor so zákonom neplatné.

7. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že mal za preukázané a nesporné, že medzi stranami konania bola dňa 23.08.2005 uzatvorená Zmluva o nájme poľnohospodárskej pôdy na dobu určitú od 01.01.2005 do 31.10.2011, predmetom nájmu boli poľnohospodárske pozemky vo vlastníctve štátu a neznámych vlastníkov spravované žalovaným. Zmluva bola neskôr aktualizovaná dodatkami, konkrétne Dodatkom č. 1 zo dňa 15.10.2007 a Dodatkom č. 2 zo dňa 12.02.2009. Sporným bolo, či táto Zmluva o nájme zo dňa 23.08.2005 vrátane jej dvoch dodatkov, je stále platná a účinná, teda či na jej základe naďalej, teda po 31.10.2011, trvá nájomný vzťah medzi stranami sporu, resp. kedy tento nájomný vzťah skončil. Zároveň súd konštatoval, že žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že tento nájomný vzťah trvá.

8. Súd dospel k záveru, že po uplynutí prvej doby nájmu na určitý čas od 01.01.2005 do 31.10.2011 došlo k obnoveniu nájomného vzťahu medzi stranami sporu podľa zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov v zmysle § 8 ods. 1 na ďalších päť rokov a následne na ďalších päť rokov, nie na ďalších 6 rokov a 10 mesiacov a následne na ďalších 6 rokov a 10 mesiacov, teda nájomný vzťah medzi stranami sporu trval do 31.10.2021.

9. V zmysle Čl. V bod 1 prvej nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu, bola nájomná zmluva uzatvorená na určitý čas od 01.01.2005 do 31.10.2011. Zmluva bola uzatvorená teda na presne vymedzený časový úsek ohraničenými dátumami začiatku trvania a ukončenia trvania nájomného vzťahu. Z ďalšieho znenia dojednanej zmluvnej podmienky čl. V bod 2 vyplýva, že ak zmluvné strany rok pred uplynutím času, na ktorý bol nájom dohodnutý, písomne nevyzývajú druhú zmluvnú stranu na vrátenie a prevzatie prenajatého pozemku po skončení nájmu, zmluva sa obnovuje na určitý čas. Ďalšia špecifikácia doby, na ktorú sa zmluvný vzťah má obnoviť, v tomto článku nie je uvedená.

10. Určitý čas je špecifikovaný v bode 1 tohto článku a to od 01.01.2005 do 31.10.2011. Na takto dojednaný časový úsek ako určitý čas, sa do budúcnosti zmluvný vzťah obnoviť nemohol, nakoľko sa jedná o časový úsek, ktorý už uplynul. Žalobca síce tvrdí, že sa má jednať o dobu ďalších 6 rokov a 10 mesiacov, t.j. že nájomný pomer mal opätovne trvať až do 31.08.2018 a následne naďalej trvať až do 31.06.2025. Avšak z predmetného ustanovenia zmluvy však daná skutočnosť tvrdená žalobcom nevyplýva.

11. Podľa názoru súdu predmetná nájomná zmluva v Čl. V bod 2 pre neurčitosť zmluvného dojednaní ohľadom doby, na ktorú sa mal zmluvný vzťah obnoviť, je neplatným právnym úkonom, a teda na základe tohto dojednaní nebolo možné po uplynutí doby určitej, na ktorú bola zmluva dojednaná, obnoviť zmluvný nájomný vzťah medzi stranami sporu.

12. Avšak nájomný vzťah sa obnovil (podľa § 8 ods. 1) za účinnosti zákona č. 504/2003 Z. z. ešte pred 30.04.2018 dvakrát (od 01.11.2011 do 31.10.2016 a následne od 01.11.2016 do 31.10.2021) platne a pokračoval až do uplynutia novej doby nájmu (do 31.10.2021) a uplynutím takejto doby nájmu už opätovne nedošlo k zákonnej automatickej obnove nájomného vzťahu podľa tohto zákona, keďže po 01.05.2018 takúto možnosť už zákon nepripúšťal. Od 01.11.2021 vzhľadom na novelizáciu zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov zákonom č. 291/2017 Z.z. s účinnosťou od 01.05.2018, už na opätovné obnovenie nájomného vzťahu medzi stranami konania nebolo možné aplikovať zrušené ustanovenie § 12 ods. 1 tohto zákona v spojení so zmluvným dojednaním strán sporu v predmetnej nájomnej zmluve zo dňa 23.08.2005, a teda na základe zákona č. 504/2003 Z. z. od 01.11.2021 nedošlo medzi stranami sporu k ďalšiemu obnoveniu nájomného vzťahu.

13. Súd prvej inštancie poukázal rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/38/2023 zo dňa 20.03.2024 a rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/33/2022 -232 zo dňa 02.11.2022. Súd dodal, že nájomný vzťah medzi stranami sporu skončil dňa 31.10.2021, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

14. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Úspešnému žalovanému priznal voči neúspešnému žalobcovi plnú náhradu trov konania.

15. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

16. Žalobca namietal, že zmluvné ustanovenie o automatickej obnove zmluvy nemožno považovať za neplatné pre rozpor so zákonom, resp. pre obchádzanie zákona, podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko zo zákona č. 504/2003 Z.z. bolo novelou z 01.05.2018 vypustené ustanovenie o zákonnej prolongácii zmluvy, avšak zákon nezakázal právo zmluvných strán dojednať si zmluvne automatickú obnovu zmluvy na základe podmienok v zmluve uvedených. Novelizáciou bola zrušená zákonná prolongácia nájomných zmlúv, nie zmluvná. V prípade, ak žalovaný nechcel byť viazaný zmluvným ustanovením o automatickej obnove zmluvy, mal žalobcovi zaslať dodatok, resp. vyzvať na vrátenie pozemkov v dohodnutej lehote. V čase uzatvorenia predmetnej nájomnej zmluvy neexistovalo zákonné ustanovenie, ktoré by to zakazovalo, aby si strany dohodli automatickú obnovu nájmu v zmluve. Ani v súčasnosti nie je zákonom zakázané zmluvné dojednanie ohľadom automatickej obnovy zmluvy.

17. Žalovaný ako prenajímateľ v prípade, že nesúhlasil počas celého obdobia s tým, aby na pozemkoch hospodáril žalobca, mohol podať výzvu a žalobu o vypratanie nehnuteľností, avšak nepodal. Žalovaný riadne počas tejto doby na pozemkoch hospodáril na základe obnovenej nájomnej zmluvy.

18. Tvorcom nájomnej zmluvy a všetkých zmluvných dojednaní bol žalovaný. Žalovaný nikdy dodatkom k nájomnej zmluve nevytlúčil zmluvné ustanovenie o dohodnutej automatickej obnove zmluvy.

19. Súd musí prihliadať k úmyslu konajúcich osôb a k ďalším okolnostiam rozhodujúcim pre výklad prejavu vôle, ktoré jasne ukazujú, že predmetná nájomná zmluva bola dojednaná so zmluvnou automatickou obnovou. Účastníci nájomnej zmluvy v čase uzatvárania zmluvy mali úmysel a vôľu, aby došlo k automatickej obnove zmluvy.

20. Trvanie nájmu bolo dohodnuté na určitú dobu 6 rokov a 10 mesiacov, do 31.08.2018. Žalovaný ani následne nevyužil zmluvné dojednanie a najmenej rok pred ukončením nájmu nevyzval žalobcu na vrátenie a prevzatie pozemkov, preto sa nájomná zmluva opakovane obnovila na túto dohodnutú dobu

určitú na 6 rokov a 10 mesiacov, do 31.06.2025, a preto obnovená nájomná zmluva trvá naďalej do ukončenia určitej doby nájmu, t.j. do 31.06.2025.

21. Z dôvodovej správy k novele zákona č. 504/2003 Z. z. vyplýva, že aj keď došlo k vypusteniu zákonného ustanovenia o automatickej obnove zmluvy, ak bol nájom dohodnutý na určitú dobu napr. 10 rokov, následne sa na túto určitú dobu 10 rokov obnovuje. Neobnovuje sa na dobu 5 rokov, ako bola zákonom určená najkratšia doba nájmu. V tejto súvislosti žalobca argumentoval dôvodovou správou, z ktorej vyplýva aj toto: „Podstatnou náležitosťou nájomného vzťahu by mala byť jeho dočasnosť. Keďže však zákon v súčasnom znení ustanovuje maximálny čas, na ktorý možno nájomnú zmluvu uzavrieť až na 25 rokov, a zároveň umožňuje, aby sa pri nečinnosti vlastníka po uplynutí doby, na ktorú bola dohodnutá nájomná zmluva, nájom predlžoval automaticky na túto maximálnu dvadsaťpäťročnú dobu, z hľadiska dĺžky aktívneho života človeka, sa táto podstatná náležitosť nájomného vzťahu, teda jeho dočasnosť, stáva celkom problematickou.“

22. Súd prvej inštancie mal zamerať svoj výklad zmluvného ustanovenia o automatickej prolongácii v prospech platnosti tejto časti zmluvy, a nie neplatnosti. Výklad mal vykonať v prospech žalobcu, nakoľko tvorcom zmluvy bol samotný žalovaný. Súd mal postupovať v zmysle Contra proferentem (lat. tiež contra stipulatorem, ang. against the offeror alebo against the party who proffers), čo je princíp zmluvnej interpretácie, podľa ktorého sa majú pojmy, slovné spojenia, či celé ustanovenia použité pri formulovaní zmluvy vykladať v neprospech (na ťarchu) tej zmluvnej strany, ktorá tento pojem použila po prvý raz, resp. na ťarchu strany, ktorá trvala na jeho zahrnutí do obsahu zmluvy.

23. Žalobca ďalej uviedol, že ust. § 266 Obchodného zákonníka uprednostňuje pred jazykovým výkladom predovšetkým subjektívne kritérium a kladie dôraz na úmysel konajúcej strany. Ide pritom o kogentné ustanovenie, od ktorého sa zmluvné strany nemôžu odchyliť ani vzájomnou dohodou. V tejto súvislosti poukázal na § 266 ods. 4 a 5 Obchodného zákonníka: „Prejav vôle, ktorý obsahuje výraz pripúšťajúci rôzny výklad, treba pri pochybnostiach vykladať na ťarchu strany, ktorá ako prvá v konaní tento výraz použila.“, ods. 5: „Pri pochybnostiach o obsahu právnych vzťahov medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktoré sa spravujú týmto zákonom, sa použije výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.“

24. Zmluvné dojednanie automatickej obnovy zmluvy samotným žalovaným neodporuje a ani neodporovalo zákonu, takéto ustanovenie nemožno považovať za neplatné pre rozpor so zákonom, resp. obchádzanie, nakoľko zákon len neupravuje automatickú obnovu zmluvy, avšak nezakazuje ju dojednať žiadnej zmluvnej strane.

25. Podľa žalobcu nájomná zmluva bola riadne uzavretá, zverejnená v zmysle zákona platného a účinného v rozhodnom čase, je splnená podmienka zverejnenia na jej platnosť a účinnosť, zverejnená bola aj s podmienkami na automatickú obnovu zmluvu, podľa zákonná účinného v čase jej uzatvorenia.

26. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s námietkami, ktoré v konaní žalobca vzniesol, nedal na nich dostatočnú odpoveď, len sa obmedzil na konštatovanie o nepravnej retroaktivite, § 39 Občianskeho zákonníka.

27. Žalobca vyslovil, že nájomný vzťah medzi ním a žalovaným stále trvá, a že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie trpí vytykanými vadami, ktoré odôvodňujú jeho zmenu. Preto navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a žalobe vyhovel a žalobcovi priznal voči žalovanému plnú náhradu trov konania.

28. Žalovaný k odvolaniu žalobcu uviedol, že v čase uzavretia pôvodnej nájomnej zmluvy č. 4215805 zo dňa 23.08.2005 bola zákonná prolongácia nájomných zmlúv upravená v zákone č. 504/2003 Z.z. až do 31.10.2009, teda automatická prolongácia dohodnutá medzi žalobcom a žalovaným v pôvodnej nájomnej zmluve bola dojednaná v súlade s platnými právnymi predpismi. S účinnosťou od 01.11.2009 došlo k novelizácii § 12 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z., a to novelizačným zákonom č. 369/2009 Z. z.. Ustanovenie § 12 ods. 1 bolo v období od 01.11.2009 do 30.04.2018 doplnené o nasledovný dovetok: to neplatí, ak sú predmetom zmluvy o nájme pozemku pozemky, s ktorými Slovenský pozemkový fond nakladá podľa osobitného predpisu. Zákon teda vylúčil možnosť zákonnej, automatickej prolongácie nájomných zmlúv poľnohospodárskych pozemkov, ak bol zmluvnou stranou žalovaný.

29. S účinnosťou od 01.05.2018 bolo ustanovenie o zákonnej prolongácii nájomných zmlúv v zákone č. 504/2003 Z.z. úplne zrušené pre všetkých prenajímateľov. Žalovaný poukázal na kogentný charakter ust. § 12 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z. v znení doplnenom a menenom zákonom č. 396/2009 Z. z., ktorého konkrétny obsah nemožno modifikovať inou úpravou v zmluve. V tomto paragrafovom znení sa neuvádza, že znenie platí, ak si strany nedohodnú inak.

30. Pri posúdení spornej otázky obnovy Nájomnej zmluvy je rozhodná právna úprava, ktorá bola platná a účinná v čase, kedy mal nájomný vzťah podľa uzavretej Nájomnej zmluvy skončiť uplynutím dohodnutej doby nájmu, t. j. k 31. októbru 2011. Žalovaný teda na jednej strane nemal povinnosť vyzvať žalobcu na vrátenie a prevzatie pozemkov na znak svojho nezájmu o obnovenie nájomnej zmluvy, a na druhej strane z toho, že na vrátenie a prevzatie pozemkov nevyzval, nemožno v žiadnom prípade usudzovať, že mal na obnove nájomnej zmluvy záujem, pretože na to v tom čase neexistoval právny základ. Nekonaniu žalovaného tak nemožno pripisovať žiaden právny význam.

31. Žalovaný poukázal na to, že jeho činnosť je vykonávaná vo verejnom záujme, pričom argumentoval § 34 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb., podľa ktorého žalovaný nie je zriadený na podnikanie. Svoju činnosť vykonáva podľa tohto zákona a osobitných predpisov vo verejnom záujme a z tejto činnosti mu vznikajú práva a záväzky. Obmedzenie zmluvnej voľnosti platí podľa žalovaného len v prípade pozemkov, s ktorými nakladá, a teda sa neuplatní v prípade „čistých“ súkromnoprávných vzťahov týkajúcich sa nájmu poľnohospodárskych pozemkov, nakoľko takýto zásah by nebol súladný so súkromnoprávnou zásadou individuálnej autonómie.

32. Žalovaný ďalej uviedol, že s obmedzením automatickej obnovy nájomných zmlúv, ktorých predmetom sú pozemky, s ktorými nakladá podľa osobitného predpisu, bol do právneho poriadku zavedený inštitút práva prednosti doterajšieho nájomcu pri uzatváraní nájomnej zmluvy k pozemkom v správe a nakladaní žalovaného, t. j. § 13 ods. 3 zákona č. 504/2003 Z. z. účinný od 01.01.2015. Inštitút práva prednosti na uzatvorenie novej zmluvy ukladá žalovanému povinnosť skúmať, či sa o nájom uvoľnenej pôdy neuchádza iný - vhodnejší uchádzač. Dojednanie automatickej obnovy nájomnej zmluvy by podľa názoru žalovaného predstavovalo obchádzanie zákona, a teda takéto zmluvné dojednanie by bolo absolútne neplatné.

33. Dôvodová správa k novelizačnému zákonu č. 291/2017 Z. z., ktorým s účinnosťou od 01.05.2018 došlo k úplnému vypusteniu § 12 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z. uvádza nasledovne: „Novela zákona reaguje na tieto požiadavky a vypúšťa doterajšiu úpravu automatickej obnovy nájomného vzťahu, nakoľko táto úprava spôsobovala nájomcom, ako aj prenajímateľom v praxi problémy, najmä z hľadiska záťaže sledovania doby trvania nájomných zmlúv, vyzývania jednej alebo druhej zmluvnej strany na vrátenie a prevzatie pozemku, resp. dochádzalo aj k ďalšiemu prenájatiu pozemkov bez toho, aby o zákonom ustanovenej povinnosti mala zmluvná strana vedomosť. Ďalším dôvodom, pre ktoré sa inštitút automatickej obnovy nájmu pozemkov vypúšťa, sú aj značné komplikácie, ktoré vznikali v súvislosti s poskytovaním priamych platieb na plochu, keď si nárok na túto podporu uplatňuje tak doterajší nájomca titulom automatickej obnovy nájomného vzťahu, ako aj subjekt s ktorým prenajímateľ uzatvoril novú nájomnú zmluvu. (...)“

34. Podľa názoru žalovaného si žalobca bol vedomý skončenia jeho nájomného vzťahu, keďže po riadnom skončení nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 23.08.2005 na obdobie od 01.01.2005 do 31.10.2011, podpísal žalobca ako potenciálny nájomca návrh novej nájomnej zmluvy. Žalobca si musel byť vedomý skutočnosti, že pôvodná nájomná zmluva z roku 2005 skončila uplynutím dohodnutej doby nájmu dňa 31.10.2010, keď podpísal nový návrh Nájomnej zmluvy č. 00837/2012- PNZ-P40154/12.00 zo dňa 20.06.2013.

35. S účinnosťou od 1. januára 2011 bol do nášho právneho poriadku zavedený tzv. Inštitút povinne zverejňovaných zmlúv. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na ust. § 47a ods. 1 a 4 a § 490 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Právny režim podľa § 490 ods. 2 Občianskeho zákonníka je v súlade s ustálenou judikatúrou najvyšších súdnych autorít potrebné považovať za prípad nepravej, a teda prípustnej retroaktivity. Nová právna úprava tak do budúcnosti vylúčila usporiadanie zmluvných vzťahov tak, ako to bolo vymedzené v spornej nájomnej zmluve v článku V ods. 2. V čase zániku zmluvného vzťahu medzi sporovými stranami sa preto vymedzená nová právna úprava vzťahovala aj na automatickú prolongáciu uzatvorenej zmluvy, ktorá už bola v tomto čase neprípustná.

36. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

37. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý zotrval na odvolacej argumentácii a navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žalobe vyhovie a prizná mu voči žalovanému plnú náhradu trov konania.

38. Ďalšie vyjadrenia neboli do odvolacieho konania predložené.

39. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo v súlade s § 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove.

40. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte inej vady konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a tiež v kontexte nesprávne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci. Skúmal, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

41. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu, ktorý obstoje v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie. Vzhľadom na to, že odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na zdôraznenie dodáva:

42. K námietke inej vady, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP je potrebné uviesť, že tento odvolací dôvod dopadá na také pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod zostávajúce odvolacie dôvody. Takéto pochybenia sa stávajú relevantnými až za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takouto vadou môže byť napríklad nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu, vykonanie nezákonne získaného dôkazu bez splnenia predpokladu uvedeného v článku 16 ods. 2 CSP, porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami v zmysle ust. § 193 CSP alebo napríklad posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu v zmysle ust. § 194 ods. 2 CSP, alebo akékoľvek iné pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nespádajú pod ostatné odvolacie dôvody a mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V postupe súdu prvej inštancie odvolací súd naznačené ani iné vady neidentifikoval.

43. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Táto odvolacia námietka naplnená nebola.

44. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy,

ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

45. Predmetom odvolacieho prieskumu bol rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby o určenie, že nájomný vzťah z nájomnej zmluvy číslo 4215805 zo dňa 23.08.2005 v znení jej dodatkov číslo 1 a 2 zo dňa 15.10.2007 a 12.02.2009, trvá. Žalobca bol toho názoru, že k automatickému obnoveniu doby nájmu došlo v zmysle článku V ods. 2 nájomnej zmluvy, podľa ktorej, ak prenajímateľ alebo nájomca rok pred uplynutím času, na ktorý bol nájom dohodnutý, písomne nevyzve druhú zmluvnú stranu na vrátenie a prevzatie prenajatých pozemkov, zmluva sa predlžuje na určitý čas. Doba nájmu bola pôvodne dohodnutá na 6 rokov a 10 mesiacov, t.j. od 01.01.2005 do 31.10.2011 a podľa žalobcu sa nájomná zmluva opäť obnovila na určitú dobu 6 rokov a 10 mesiacov, t. j. do 31.08.2018 a následne sa opakovane obnovila na dobu 6 rokov a 10 mesiacov, t. j. do 31.06.2025.

46. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie o aplikácii § 12 ods. 1 zákona číslo 504/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia nájomnej zmluvy, ktorý umožňoval automatické obnovenie nájomného vzťahu za tam uvedených podmienok na určitý čas. Zároveň súd prvej inštancie správne aplikoval § 12 ods. 1 zákona číslo 504/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.11.2009, podľa ktorého uvedené pravidlo automatickej obnovy doby nájmu poľnohospodárskych pozemkov platilo, avšak nie v prípade, ak ide o nájom pozemkov, s ktorými nakladá žalovaný podľa osobitného predpisu, t.j. zákona číslo 180/1995 Z.z.

47. Z uvedeného vyplýva, že pôvodná právna úprava týkajúca sa § 12 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.10.2009 umožňovala automatickú obnovu doby nájomnej zmluvy v súlade s § 8 ods. 1 citovaného zákona. S účinnosťou od 01.11.2009 zákon túto automatickú prolongáciu vylučoval v prípadoch, ak predmetom nájmu boli pozemky, s ktorými nakladá žalovaný podľa osobitného predpisu. Následná novelizácia citovaného zákona s účinnosťou od 01.05.2018 úplne vypustila ustanovenia o automatickej obnove doby nájmu. Je potrebné uviesť, že argumenty žalobcu založené výlučne na automatickej obnove podľa zmluvných dojednaní, sú po týchto zákonných zmenách z právneho hľadiska neutržateľné.

48. Ust. § 12 ods. 1 zákona číslo 504/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2018 má kogentný charakter a neobsahuje inštitút automatickej obnovy doby nájmu. Z tohto dôvodu aj námietky žalobcu týkajúce sa zmluvnej voľnosti a interpretačných pravidiel pre právne úkony podľa Obchodného zákonníka, ktoré viac uprednostňujú úmysel strán a preferujú zmluvnú autonómiu, považuje odvolací súd za nenáležité. Žalobca sa v tejto súvislosti domáhal uplatnenia princípu, že ak výraz pripúšťa rôzny výklad, treba ho pri pochybnostiach vykladať na ťarchu strany, ktorá v konaní tento výraz ako prvá použila, t.j. na ťarchu žalovaného, ktorý zmluvy a dodatky pripravoval (výkladový princíp contra proferentem). Je nepochybné, že v čase uzavretia zmluvy právna úprava pripúšťala automatickú obnovu doby nájmu v zmysle zmluvy. Ako už bolo vyššie uvedené, s účinnosťou od 01.11.2009 sa automatická prolongácia nemohla uplatniť na poľnohospodárske pozemky v správe žalovaného a od 01.05.2018 sa nemohla uplatniť vôbec. Zmluvné dojednanie o prolongácii nájomnej zmluvy v čl. V ods. 2 nájomnej zmluvy sa tým stalo nedovoleným a pre rozpor so zákonom, resp. pre obchádzanie zákona svojimi účinkami, podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka neplatným. Kogentný charakter právnej normy nie je možné prelomiť žalobcom tvrdenou zmluvnou autonómiou.

49. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne na danú vec aplikoval prechodné ust. § 24d ods. 3 zákona č. 504/2003 Z.z. k úpravám účinným od 01.05.2018, podľa ktorého ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, ak neupravujú právne vzťahy k pozemkom uvedeným v § 24 ods. 2; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa posudzujú podľa doterajších

predpisov. Toto prechodné ust. je koncipované na princípe tzv. nepravej retroaktivity, ktorá je prípustná a podľa ktorej právne vzťahy vzniknuté pred účinnosťou nového právneho predpisu sa riadia doterajšou právnou úpravou; ich zmeny a novovzniknuté skutočnosti (akou je aj právna skutočnosť obnovenia nájomnej zmluvy do 31.10.2021) a práva a povinnosti strán vzniknuté po nadobudnutí účinnosti nového predpisu, sa však posudzujú už podľa novej právnej úpravy.

50. Súd prvej inštancie tiež správne vyhodnotil, že výzva žalovaného žalobcovi na odovzdanie a prevzatie pozemkov nebola potrebná, nakoľko nájom sa skončil uplynutím doby, t. j. k 31.10.2021 a žalobca bol povinný žalovanému pozemky odovzdať.

51. Žalobca súčasne tvrdil, že súd mal nejasnosť zmluvného dojednania podľa článku V ods. 2 nájomnej zmluvy vykladať v prospech jeho platnosti, a nie neplatnosti.

52. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. I. ÚS 640/2014 zo dňa 01.04.2015 poukázal na doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 243/07, I. ÚS 242/07, IV. ÚS 15/2014) a zdôraznil, že „prílišný právny formalizmus a prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle) podľa čl. 2 ods. 3 ústavy. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 625/03 zo 14. apríla 2005). Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom nezakladajúcim jej neplatnosť, preto nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z čl. 1 ústavy (k tomu pozri I. ÚS 242/07, I. ÚS 243/07, IV. ÚS 340/2012). Ako ústavne nesúladne (porušujúce základné práva) ústavný súd hodnotí aj rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými boli zákony a podzákonné úpravy (vrátane noriem týkajúcich sa výkladu alebo platnosti právneho úkonu) interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, napr. v dôsledku prílišného formalizmu (IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 1735/07, I. ÚS 26/2010)“.

53. Právny záver prijatý súdom prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje aj odvolací súd, je v súlade aj s vyššie označeným názorom najvyššieho súdneho orgánu ochrany ústavnosti, keďže v danom prípade neprichádzali do úvahy dve alternatívy týkajúce sa platnosti alebo neplatnosti zmluvného dojednania podľa článku V ods. 2 nájomnej zmluvy. Totiž uvedený článok nájomnej zmluvy v kontexte ust. § 12 ods. 1 zákona číslo 504/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2018, a to s poukazom na jeho kogentný charakter, nemožno vyložiť inak, než tak, že skôr dohodnutá automatická prolongácia doby nájmu nemôže byť aktuálne aplikovaná pre jej rozpor so zákonom. Z ust. § 12 ods. 1 citovaného zákona (účinného od 01.05.2018) nevyplýva explicitná automatická prolongácia doby nájmu. Žalobca namietal, že hoci táto nie je v zákone výslovne uvedená, strany si automatickú prolongáciu môžu dohodnúť. V danom prípade tak zmluvné strany učinili, avšak v roku 2005 za platnosti a účinnosti zákonného ustanovenia, ktoré to výslovne upravovalo.

54. Ústavný súd SR napr. vo veci sp. zn. I. ÚS 118/2013 konštatoval, že „vždy je potrebné vychádzať z individuálnych, teda na konkrétnych zisteniach založených rozmerov každej súdom prejednávanej veci. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť komplikované a netypické; to však nezabavuje všeobecné súdy urobiť všetko pre nájsenie spravodlivého riešenia, akokoľvek sa to môže javiť zložitým.“

55. S poukazom na vyššie uvedené a s prihliadnutím na okolnosti prejednávanej veci je tiež potrebné zdôrazniť, že účelom novelizácie zákona č. 504/2003 Z. z. s účinnosťou od 01.05.2018 bolo odstrániť komplikácie spojené s automatickým predlžovaním doby nájmu podľa nájomných zmlúv. V praxi sa často vyskytovali prípady, keď zmluvné strany mali problém odsledovať trvanie doby nájmu a vyzývať na prevzatie a odovzdanie pozemkov, keď zo strany rôznych subjektov dochádzalo k uplatneniu priamych platieb na totožné plochy, ktoré boli predmetom pôvodnej nájomnej zmluvy a neskoršie uzavretej novej nájomnej zmluvy, čoho dôsledkom bolo podávanie súdnych žalôb. Aj v kontexte účelu prijatia novej právnej úpravy je potrebné nachádzať spravodlivé riešenie danej veci. Preto aj úmysel zmluvných strán existujúci v čase uzavretia nájomnej zmluvy zo dňa 23.08.2005 v znení dodatkov zo dňa 15.10.2007 a zo dňa 12.02.2009 nemožno uprednostniť pred právnou úpravou prijatou najmä za

účelom vylúčenia aplikačných problémov tkvejších v zmluvnom dojednaní o automatickej obnove doby nájmu poľnohospodárskych pozemkov.

56. Žalobca tiež namietal, že svojho nároku sa domáhal poukazujúc na čl. V ods. 2 nájomnej zmluvy, a nie na zákonnú úpravu. Je však potrebné uviesť, že konanie zmluvných strán sa musí pohybovať v právnom rámci. Ak na začiatku zmluvného vzťahu právna úprava umožňovala automatickú prolongáciu doby nájmu, ale ak táto sa v priebehu trvania právneho vzťahu zmenila, nemožno sa odvolať na zmluvné dojednanie, ktoré sa uplynutím času dostali do rozporu so zákonom v dôsledku jeho novelizácie, ktorá bola prijatá práve pre tento účel.

57. Ak žalobca argumentoval tým, že ani vtedajšia, ani súčasná právna úprava nezakazovala zmluvne si dojednať automatickú obnovu zmluvy, v tejto súvislosti je potrebné pochopiť úmysel zákonodarcu, ktorý zo zákonnej úpravy vylúčil automatické predĺženie doby nájmu na určitý čas. Ako už odvolací súd uviedol, udialo sa to práve z dôvodu, že automatická prolongácia zmlúv o nájme poľnohospodárskych pozemkov vyvolávala v praxi značné problémy.

58. Odvolací súd sa zároveň stotožňuje aj s názorom súdu prvej inštancie o tom, ako posúdil prolongáciu nájmu z hľadiska jeho dĺžky. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je znenie zmluvy ohľadom automatického predĺženia doby nájmu na určitý čas nejasné a neurčité. Zo znenia zmluvy nemožno bez ďalšieho vyvodiť, že zmluva sa mala predĺžiť na ďalších 6 rokov a 10 mesiacov, ako bolo pôvodne dohodnuté. Zmluva totiž v čl. V ods. 2 neobsahovala konkrétne a žiadnym výkladom nespochybniteľné ustanovenie o tom, že predĺženie na určitý čas sa vzťahuje k pôvodne dohodnutej dobe nájmu upravenej v ods. 1 čl. V predmetnej zmluvy. Keďže toto zmluvné dojednanie je neurčité, z hľadiska § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka ho súd prvej inštancie správne vyhodnotil ako neplatné. Správne potom súd prvej inštancie z dôvodu neurčitosti tohto dojednania aplikoval zákonom stanovenú dobu nájmu v súlade s § 8 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z. aj pre prípad automatickej prolongácie, a to až do času, dokiaľ táto nebola zo zákona úplne vypustená.

59. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a dostatočne zdôvodnil a zrozumiteľným spôsobom predstrel svoje myšlienkové pochody a právne úvahy. V tejto súvislosti je tiež potrebné pripomenúť, že súd nemusí dať odpoveď na všetky argumenty, ktoré strany v konaní predložia, ale len na tie, ktoré majú zásadný význam pre rozhodnutie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie tieto kritériá spĺňa. Zároveň odvolací súd zdôrazňuje, že nie je porušením práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne v súlade s očakávaniami strany, pokiaľ svoje rozhodnutie postaví na zrozumiteľnej a odôvodnenej argumentácii, čo si súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku splnil.

60. V prejednáwanej veci sa odvolací súd inšpiroval rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/38/2023 zo dňa 20.03.2024.

61. Žalobca predstrel odvolacie námietky takého charakteru, ktoré neboli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav odvolacím súdom. Zároveň odvolací súd v postupe a rozhodnutí súdu prvej inštancie neidentifikoval inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

62. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný, a preto mu náhrada trov konania nepatrí. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, a preto mu odvolací súd priznal voči neúspešnému žalobcovi plnú (100 %) náhradu trov odvolacieho konania.

63. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).